

SFS 1992:1402 Lag om undanförelse och förstörelse;

Utkom från trycket
den 29 december 1992

utfärdad den 17 december 1992.

Enligt riksdagens beslut¹ föreskrivs följande.

Inledande bestämmelser

1 § Är Sverige i krig, skall 5–10 §§ tillämpas.

2 § Regeringen får föreskriva att 5–10 §§ skall tillämpas, om

1. Sverige är i krigsfara,
2. det råder sådana utomordentliga förhållanden som är föranledda av att det är krig utanför Sveriges gränser eller av att Sverige har varit i krig eller krigsfara.

3 § En föreskrift enligt 2 § skall underställas riksdagens prövning inom en månad från det att den utfärdades eller, om riksmöte inte pågår, inom en månad från början av närmast följande riksmöte.

Föreskriften upphör att gälla, om

1. den inte underställs riksdagen inom angiven tid,
2. riksdagen inte godkänner föreskriften inom två månader från det att den underställdes.

4 § Om det inte längre råder sådana förhållanden som avses i 1 eller 2 §, skall regeringen föreskriva att 5 – 10 §§ inte längre skall tillämpas.

SFS 1992:1402

Undanförsel

5 § För att förhindra att egendom som har betydelse för totalförsvaret eller egendom av stor historisk eller kulturell betydelse till följd av krigshandlingar förstörs eller på annat sätt förloras, får det beslutas att egendomen skall föras från den plats där den finns till en annan plats.

Även annan egendom än sådan som sägs i första stycket får undanföras, om det finns risk för att egendomen kan falla i en angriparens händer och underlätta dennes krigsansträngningar.

6 § För de ändamål som sägs i 5 § får även föreskrivas eller i särskilt fall beslutas att sådan egendom som avses där inte får föras till en viss del av landet.

Förstöring

7 § Om undanförsel enligt 5 § inte kan anses vara en tillräcklig åtgärd eller inte rimligen kan genomföras, får egendomen förstöras, om det finns betydande risk för att egendomen kan falla i en angriparens händer och underlätta dennes krigsansträngningar.

Beslut

8 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får förelägga den som äger eller innehar egendom att föra undan eller förstöra den. Om det är lämpligare, får regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer i stället besluta att egendomen skall föras undan eller förstöras av en statlig myndighet.

Om den som fått ett föreläggande enligt första stycket inte kan följa detta, skall han genast anmäla det till den som meddelat föreläggandet.

Om en myndighet skall föra undan eller förstöra egendom, skall ägaren eller innehavaren lämna den hjälp som behövs.

9 § Regeringen meddelar föreskrifter enligt 6 §. Beslut i särskilt fall enligt samma paragraf meddelas av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer.

Förfogande

10 § Har regeringen eller en myndighet beslutat om undanförsel eller förstöring får regeringen, myndigheten eller någon annan myndighet som regeringen bestämmer besluta att ta i anspråk markområden, byggnader, transportmedel, materiel eller annat som behövs för att beslutet om undanförsel eller förstöring skall kunna verkställas. Härvid skall bestämmelserna i förfogandelagen (1978:262) tillämpas.

Planläggning

11 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får förelägga den som äger eller innehar egendom som kan antas komma i fråga för undanförelse eller förstöring att medverka vid den planläggning och de andra förberedelser som behövs för att en sådan åtgärd skall kunna genomföras. Föreläggandet får förenas med vite.

Ersättning

12 § Den som enligt 11 § ålagts att vidta åtgärder har rätt till ersättning av staten för sina kostnader. Är kostnaderna ringa lämnas ingen ersättning. Ersättningen beslutas av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer.

13 § Ägare till egendom som förstörts har rätt till ersättning av staten motsvarande vad det vid tidpunkten för förstöringen skulle ha kostat att få egendomen ersatt med ny egendom av samma slag, efter avdrag för vad egendomen kan ha förlorat i värde genom ålder och förslitning.

Ägare till egendom som skadats i samband med undanförelse har rätt till ersättning av staten motsvarande vad det när skadan inträffade skulle ha kostat att återställa egendomen till det skick den hade före skadan. Om återställande inte är möjligt eller inte lämpligen bör ske, skall ersättningen motsvara den värdeminskning som egendomen genomgått till följd av skadan beräknad efter egendomens värde när skadan inträffade. Är skadan ringa lämnas ingen ersättning.

14 § Den som enligt 8 § första stycket har ålagts att föra undan eller förstöra egendom eller som har lämnat hjälp enligt 8 § tredje stycket har rätt till ersättning av staten för sina kostnader.

Den som äger eller innehar egendom som förts undan har rätt till ersättning av staten för sina kostnader för att återföra egendomen.

Är kostnaden enligt första eller andra stycket ringa lämnas ingen ersättning.

15 § Ersättning enligt 13 och 14 §§ får bestämmas till högre eller lägre belopp än vad som sägs där om särskilda skäl talar för detta.

16 § Ärenden om ersättning enligt 13 och 14 §§ prövas på det sätt som föreskrivs i förfogandelagen (1978: 262).

Ansvar

17 § Den som uppsåtligen underlåter att fullgöra sina skyldigheter enligt 8 § eller bryter mot föreskrifter eller beslut som meddelats enligt 6 §, döms till böter eller fängelse i högst ett år eller, om brottet är grovt, till fängelse i lägst sex månader och högst fyra år.

Vid bedömning av om brottet är grovt skall särskilt beaktas om gärningen har begåtts när Sverige är i krig eller avsett egendom som har stor betydelse för totalförsvaret eller som i angriparens händer väsentligt kan underlätta dennes krigsansträngningar.

18 § Den som av oaktsamhet begår sådant brott som sägs i 17 §, döms till böter eller fängelse i högst ett år.

SFS 1992:1402

Förverkande

19 § Egendom som varit föremål för brott enligt denna lag skall förklaras förverkad, om det inte är uppenbart oskäligt. I stället för egendomen kan dess värde förklaras förverkat. Även utbyte av ett sådant brott skall förklaras förverkat, om det inte är uppenbart oskäligt.

Överklagande

20 § Beslut av en myndighet med stöd av 8 eller 9 § får inte överklagas.

Beslut av en myndighet enligt 11 och 12 §§ får överklagas till kammarrätten.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1993, då lagen (1961:655) om undanförsel och förstöring skall upphöra att gälla.

På regeringens vägnar

CARL BILDT

ANDERS BJÖRCK
(Försvarsdepartementet)
